

**ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ** ความสามารถทางการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่  
พระพุทธศาสนาแก่กลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงของโครงการ  
พระบัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขา

**ผู้เขียน** นางสาวกรรณิการ์ เฟื่องปรางค์

**ปริญญา** ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารศึกษา)

**อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ** อาจารย์ ดร.ขวัญฟ้า ศรีประพันธ์

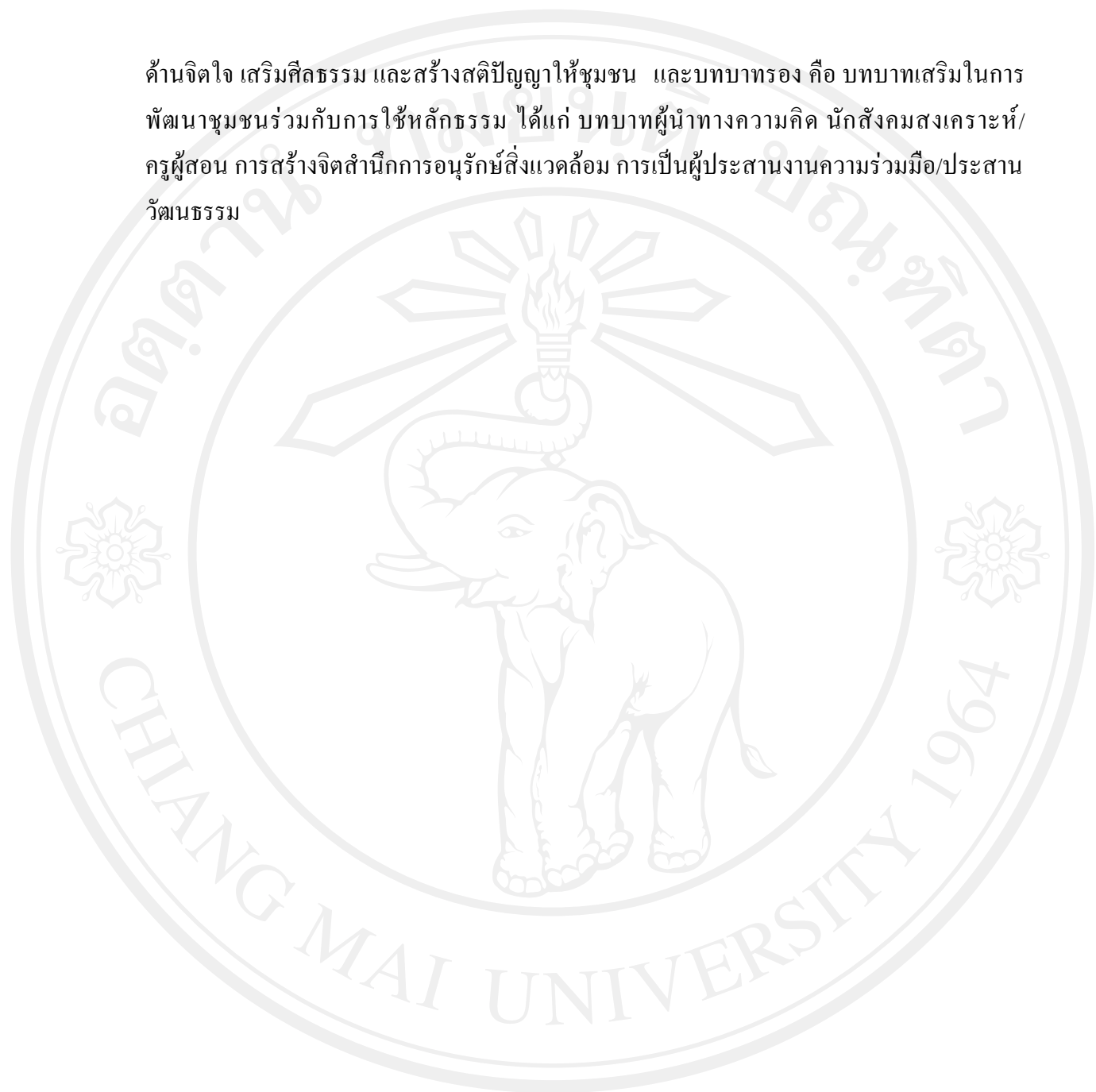
#### บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความสามารถทางการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่กลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงของโครงการพระบัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสื่อสารในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และบทบาททางการสื่อสารของพระบัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขาแก่กลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเชิงคุณภาพ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพระบัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขาที่ทำงานติดต่อกันอย่างน้อย 3 ปีขึ้นไป เพื่อเป็นตัวแทนของพระบัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขาทั้งหมดในการศึกษาถึงความสามารถทางการสื่อสารพระบัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขาในการเสริมให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่กลุ่มชาติพันธุ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการสื่อสารของพระบัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขามีความสามารถสื่อสารของพระบัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขานั้น ประกอบไปด้วย ความรู้ และทักษะในการสื่อสารในการแสวงหาข้อมูลความรู้ พบว่าพระบัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขาอาศัยความรู้ความสามารถในการกำหนดวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ผู้รับสารการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร และความเข้าใจในบริบทชุมชนหรือสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชน และในประเด็นด้านทักษะในการสื่อสาร พบว่ามีการเลือกใช้เนื้อหาสาร ซึ่งการเลือกเนื้อหาสารต้องมีความสอดคล้องกับกลุ่มผู้รับสาร และการเลือกใช้สื่อ เป็นการเลือกให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร

ในการศึกษาบทบาทของพระบัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขาในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาบนพื้นที่สูง พบว่าบทบาทของพระบัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขาประกอบไปด้วย บทบาทหลัก และบทบาทรอง โดยบทบาทหลัก คือ บทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และการเป็นผู้นำชุมชนใน

ด้านจิตใจ เสริมศีลธรรม และสร้างสติปัญญาให้ชุมชน และบทบาทรอง คือ บทบาทเสริมในการพัฒนาชุมชนร่วมกับการใช้หลักธรรม ได้แก่ บทบาทผู้นำทางความคิด นักสังคมสงเคราะห์/ครูผู้สอน การสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การเป็นผู้ประสานงานความร่วมมือ/ประสานวัฒนธรรม



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Copyright© by Chiang Mai University  
All rights reserved

**Independent Study Title** Communication Competence for the Dissemination of Buddhism Among Highland Ethnic Groups of the Volunteer Graduate Monks Working for Hill Tribe Development Project

**Author** Ms.Kannika Pengprang

**Degree** Master of Arts (Communication Studies)

**Independent Study Advisor** Dr. Kwanfa Sriprapandh

#### **Abstract**

The study of Communication Competence for the Dissemination of Buddhism Among Highland Ethnic Groups of the Volunteer Graduate Monks Working for Hill Tribe Development Project aims to analyze the communication competence of the in working for hill tribe development project and to study the role of Volunteer Graduate Monks in Dissemination of Buddhism to the Highland Ethnic Groups. This study has been collected data by using qualitative research methodology by selecting 3 experienced Volunteer Graduate Monks, who has been working as a volunteer more than three years, to find out the communication competence and their role in dissemination of Buddhism to the highland ethnic groups efficiently.

It is found that the communication competence of the Volunteer Graduated Monks consisted of knowledge and tactic of communication skill in Buddhist dissemination. In knowledge aspect, it is found that the Volunteer Graduated Monks had been using their knowledge in determining the communication objectives, analyzing the target receivers, acquiring information and understanding the context of the community and the present situation of the community. In tactic communication skill, it is also found that the Volunteer Graduated Monks had been using the selective process in selecting of Buddhist content, which would be appropriate

to the target receivers and selecting the appropriate media to complete the objectives of communication.

In this study of a role of the Volunteer Graduated Monks in dissemination of Buddhism to the highland ethnic groups, data had been analyzed and categorized into two roles as key role and supporting role. In the key role, the Volunteer Graduated Monks acted as the key person in dissemination of Buddhism, the key religious person in the community in supporting people's moral and intelligence. As in the supporting role, the Volunteer Graduated Monks acted as the person, who using dharmic principle along with activity of community development such as the opinion leaders, social-welfare workers, teachers, environment conservative influencer and cultural and working cooperator.